

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

9 listopada 2022 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie w XII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodnicząca: SSO Katarzyna Stasiów

Protokolant: Paulina Powązka-Płóciennik, Daniel Wiśniewski

przy udziale prokuratorów Marii Sytej, Małgorzaty Herter-Dziurzyńskiej i Grzegorza Kieca

po rozpoznaniu w dniach 25 lutego 2022 roku, 6 maja 2022 roku i 4 listopada 2022 roku

sprawy z wniosku **A. W. (1)**

przeciwko Skarbowi Państwa

o odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za krzywdę doznaną z tytułu internowania w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 25 sierpnia 1982 r. na podstawie decyzji nr (...) Komendanta Stołecznego Milicji Obywatelskiej z 13 grudnia 1981 r.

na podstawie art. 8 ust. 1 i 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 1991 roku Nr 34, poz. 149 ze zm.)

I. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy A. W. (1) kwotę 50.000 (pięćdziesięciu tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia, w tym kwotę 25.000 (dwudziestu pięciu tysięcy) złotych wypłaconą na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 19 czerwca 2009 roku, sygn. akt VIII Ko 444/08 tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 25.000 (dwudziestu pięciu tysięcy) złotych od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie wnioszek oddala;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz A. W. (1) kwotę 1 033,2 złotych (jednego tysiąca trzydziestu trzech złotych i 20 groszy) - w tym VAT - tytułem zwrotu kosztów ustanowienia pełnomocnika;

IV. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UWO	Sygnatura akt	XII Ko 90/21
1. WNIOSKODAWCA		
A. W. (1)		

1.ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA		
1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki
	400 000 złotych	tak
2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki
	200 000 złotych (w tym zasądzone już 25 000 złotych)	tak
3.	Inne	

1.3. Ustalenie faktów				
0.1.3.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty	
		<p>A. W. (1) był członkiem (...) w Zakładach (...) w (...) Słowa Polskiego w W.. Pełnił m.in. funkcję redaktora biuletynu Komisji Zakładowej.</p> <p>Komendant Stołeczny Milicji Obywatelskiej w W. na podstawie art. 42 Dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie obowiązywania</p>	<p>dokumen-ty zeznania wnioskodawcy A. W. (1) i świadka M. W.</p>	<p>k. 6-64, 78-145, 161-166, 195-197, 274-286, 300</p> <p>k. 168-173, 265-266</p> <p>k. 288-289</p>

stanu wojennego, wydał w dniu 13 grudnia 1981 r. decyzję nr (...) o internowaniu A. W. (1).

Wobec wnioskodawcy powyższą decyzję o internowaniu wykonywano w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 25 sierpnia 1982 r., z tym, że faktycznie pozbawiony wolności wnioskodawca był od 13 grudnia 1981 r. do 22 kwietnia 1982 r. i od 24 sierpnia 1982 r. do 25 sierpnia 1982 r.

Zatrzymany został w mieszkaniu w O. o godzinie 3.40 w nocy. Przybyło aż siedmiu funkcjonariuszy. Był wówczas ze swoją 7 letnią córką M., więc zatrzymanie wiązało się z dodatkowym stresem związanym z troską o córkę, w tym o zapewnienie jej opieki.

Pierwszą noc A. W. (1) spędził w policyjnej izbie zatrzymań przy ul. (...) w W., a rano został przewieziony do Aresztu Śledczego W. B., gdzie spędził cały czas

pozbawienia
wolności.

Przez pierwszy miesiąc dzielił celę z aż 10 innymi mężczyznami. W późniejszym czasie cela była mniej przeludniona, ale co najmniej 6 osadzonych było. W celach było zimno, internowani spali na pryzkach, nie było odpowiednich okryć, panował brud. Toaleta w celi nie była niczym zasłonięta, była jedynie umywalka z zimną wodą.

W toku internowania wnioskodawca często był przesłuchiwany. Na jedno przesłuchanie był ciągnięty przez funkcjonariuszy po korytarzu.

Raz za nazwanie funkcjonariuszy Służby Więziennej czerwonymi pacholkami wnioskodawca został ukarany tygodniowym pobytem w izolatce.

Od 15. roku życia wnioskodawca cierpi na łuszczycę. W trakcie osadzenia choroba bardzo się nasiliła. Związane to było z brakiem odpowiednich

warunków higienicznych, a ponadto z utrudnieniami w stosowaniu maści wobec braku prywatności zarówno w czasie kąpieli jak i w celi. A. W. (2) wstydził się swoich zmian skórnych i krępujące było dla niego właściwe dbanie o te zmiany w obecności innych osób. Z tych względów nie stosował zapisanych przez lekarza leków.

Ponadto wnioskodawca od około 16.-17. roku życia leczył się w poradni zdrowia psychicznego z powodu zaburzeń nerwicowych. Internowanie nasiliło te zaburzenia.

Z uwagi na stan zdrowia został zwolniony z A. B. celem umożliwienia hospitalizacji. Od 22 kwietnia 1982 r. do 24 sierpnia 1982 r. wnioskodawca trochę przebywał w szpitalach, trochę poza nimi z uwagi na samowolne opuszczenie jednego z nich. 24 sierpnia 1982 r. został zatrzymany w Szpitalu (...), przewieziony do AŚ

B. i zwolniony z internowania następnego dnia.

Przed osadzeniem wnioskodawca był zatrudniony w charakterze kierownika drukarni w (...) w W. przy ul. (...).

Wynagrodzenie za pracę pobierał do 22 kwietnia 1982 r. Później pozostawał na zasiłku chorobowym.

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od 19 stycznia 1983 roku wnioskodawca uzyskał rentę inwalidzką drugiej grupy. Później został zakwalifikowany do trzeciej grupy inwalidzkiej.

Orzeczeniem z 5 grudnia 1985 r. stwierdzono brak podstaw do zaliczenia wnioskodawcy do jednej z grup inwalidów, jednakże 20 marca 1989 roku ponownie został zaliczony do 3. grupy inwalidów.

Główną chorobą mającą wpływ na przyznanie renty była dyskopia z niedowładem lewej kończyny dolnej, a chorobami współistniejącymi -

łuszczycy i obrzęk
alergicznego krtani (k.
164).

Trudno było
wyleczyć zmienione
chorobowo miejsca
na skórze. Sytuację
znacząco poprawiło
dopiero leczenie
lampami (...),
co stało się
możliwe w latach
90. Wnioskodawca
unikał więc ludzkich
oczu z uwagi na
wygląd swojej skóry
i z tego względu nie
podejmował pracy.

Wyrokiem
tutejszego sądu z
19 czerwca 2009
roku w związku
z internowaniem
zasądzono na rzecz
A. W. (1) kwotę 25
000 złotych tytułem
zadośćuczynienia,
która została
wyplacona zgodnie z
treścią wyroku.

Na skutek wniosku
o wznowienie
postępowania Sąd
Apelacyjny w
Warszawie 20
października 2021 r.
wznowił
postępowanie na
korzyść
wnioskodawcy i
uchylił wyrok z 19
czerwca 2009 r.,
przekazując sprawę
Sądowi
Okręgowemu w
Warszawie do
ponownego

		rozpoznania. Podstawą wznowienia była treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 1 marca 2011 r. P 21/09.		
0.1.3.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.		Fakt	Dowód	Numer karty

	Powstanie bądź nasilenie się problemów z kręgosłupem w związku z pobytem w ośrodku odosobnienia.			
4. ocena DOWODÓW				
0.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 3.1		Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
		dokumenty uznane za ujawnione	Sąd Okręgowy w Warszawie uznał zgromadzony w sprawie ogół dokumentów za w pełni wiarygodny. Dokumenty zostały sporządzone zgodnie z przepisami prawa, we właściwym trybie i formie oraz	

		przez uprawnione i właściwe do tego organy (osoby). Żadna z osób, w tym wnioskodawca, nie kwestionowała ich wiarygodności.
	zeznania wnioskodawcy i jego córki	Sąd co do zasady dał wiarę zarówno zeznaniom wnioskodawcy, jak i zeznaniom jego córki. Brak jest dowodów kwestionujących ich treść. Są one potwierdzone dowodami z dokumentów. Świadkowie zeznawali spontanicznie, logicznie i spójnie.
<i>0.1.Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów</i> <i>0.2.(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
	zeznania wnioskodawcy i jego córki	Sąd nie uwzględnił zeznań obu świadków jedynie w zakresie twierdzeń, że pobyt w ośrodku odosobnienia miał wpływ na stan jego kręgosłupa. Zapewne świadkowie mają takie przekonanie i nie zeznawali fałszywie, jednakże sama treść zeznań nie jest wystarczająca do uznania tego faktu za udowodniony.
1.PODSTAWA PRAWNA		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki
-	-	

Zwiężle o powodach podstawy prawnej		
-		
Zadośćuczynienie		
2.	Kwota główna	Odsetki
art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. z 1991r. Nr 34, poz. 149 z późn.zm.)	art. 481 kodeksu cywilnego	
Zwiężle o powodach podstawy prawnej		
<p>W świetle dokumentacji archiwalnej z Instytutu Pamięci Narodowej i zgodnych z jej treścią zeznań wnioskodawcy i jego córki nie ma żadnych wątpliwości, że wobec wnioskodawcy wydano decyzję o internowaniu i że decyzja ta była wykonywana. Wskazać jeszcze należy, że art. 8 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy wyraźnie ogranicza prawo do dochodzenia zadośćuczynienia za doznaną krzywdę tylko do konsekwencji wynikłych z m.in. wykonania decyzji o internowaniu.</p> <p>Uwzględniając powyższe, nie ma najmniejszych wątpliwości, że żądanie wnioskodawcy jest zasadne, ale częściowo.</p>		
Inne		
3.	artykuł 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne	

	orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. z 1991r. Nr 34, poz. 149 z późn.zm.)	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
Przepis art. 13 ww. ustawy przewiduje, że koszty postępowania w sprawach objętych ustawą, w tym z tytułu ustanowienia pełnomocnika, ponosi Skarb Państwa.		
1.ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA		
Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki
<p>Sąd oddalił wniosek w zakresie żądania odszkodowania, gdyż wnioskodawca nie wykazał czy - a przede wszystkim – jakiej wysokości szkodę poniósł.</p> <p>Przez okres faktycznego pozbawienia wolności A. W. (1) od 13 grudnia 1981 r. do 22 kwietnia 1982 r. otrzymywał on wynagrodzenie za pracę. Od 22 kwietnia 1982 r. powinien przebywać w szpitalu, gdzie miał bezpłatnie zaspokajane wszystkie potrzeby życiowe, ponadto w tym czasie przebywał na zasiłku chorobowym, a od 19 stycznia 1983 r. – na rencie inwalidzkiej.</p> <p>Sąd nie uznał za udowodnione, że dyskopatia była związana z internowaniem A. W. (1). Wnioskodawca miał problemy z kręgosłupem od 1975 r. (k. 164</p>	-	

v). Nie nasiliły się one w czasie pobytu w AŚ B.. Wnioskodawca wskazywał lekarzom wszystkie swoje dolegliwości, ale nie ma słowa w dokumentacji lekarskiej z czasu internowania, żeby wspominał o kręgosłupie. Ponowne nasilenie problemów miało nastąpić w sierpniu 1982 r. (k. 164 v). Wszystkie powyższe okoliczności wskazują, że przekonanie wnioskodawcy o przyczynieniu się „wyciągnięcia go na korytarz” w trakcie internowania do nasilenia tego schorzenia (k. 173), jest błędne. Sposób życia w trakcie odosobnienia nie powinien pogorszyć problemów z kręgosłupem. To właśnie dyskopatia była głównym powodem przyznania wnioskodawcy renty, stąd nie można twierdzić, że stał się rencistą na skutek internowania.

Odnosnie łuszczycy, sąd uznał, że internowanie miało wpływ na pogorszenie się stanu zdrowia wnioskodawcy. Nie zostały jednak wykazane dodatkowe koszty ponoszone przez niego w związku z czasowym zaostrzeniem się choroby. Ponadto sąd ustalił, że wnioskodawca swoim postępowaniem przyczynił się do zaostrzenia choroby. Miał bowiem możliwość stosowania leków doustnych, maści i dermatologicznych środków czystości, lecz odmówił zleconego leczenia (k. 56-57). Zdaniem sądu możliwe było stosowanie maści nawet w obecności współosadzonych np. korzystania z luźnych ubrań podczas smarowania maściami miejsc chorobowo zmienionych.

Wszystkie te okoliczności wskazują, że nie zostało udowodnione,

aby wnioskodawca poniósł szkodę materialną z powodu internowania.		
Zadośćuczynienie		
2.	Kwota główna	Odsetki
<p>Zasądzając zadośćuczynienie, sąd miał na względzie nie tylko czas trwania rzeczywistego pozbawienia wolności A. W. (1) – 4 miesiące i 10 dni, ale także stres związany z formalnym trwaniem internowania przez ponad 8 miesięcy, zatrzymanie w obecności małoletniej córki, warunki pobytu - niehumanitarne w związku z przeludnieniem, złym jedzeniem, koniecznością załatwiania potrzeb fizjologicznych w obecności współinternowanych, rozstanie z rodziną, trudne znoszenie tej sytuacji przez żonę, fakt, że było to pierwsze zetknięcie z warunkami aresztu śledczego, młody wiek w czasie internowania, trudne chwile w toku internowania – prowadzenie wśród szczekających psów, 7 dniowy pobyt w izolatce, ciągnięcie po korytarzu, częste przesłuchania, pogorszenie się stanu psychicznego wnioskodawcy. Z powodu wstydu i trudności w leczeniu A. W. (1) bardziej cierpiał z powodu łuszczycy niż miałoby to miejsce na wolności, choć – jak wyżej wskazano – częściowo wnioskodawca sam się do tego przyczynił.</p> <p>Przyznanie osobie represjonowanej zadośćuczynienia nie może być wygórowane i prowadzić do bezpodstawnego wzbogacenia, wysokość przyznanego zadośćuczynienia powinna być utrzymana w rozsądnych granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie</p>	<p>Odsetki od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty zostały zasądzone wobec zawarcia we wniosku takiego żądania.</p>	

<p>życiowej społeczności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21 listopada 2012 r., sygn. akt II AKa 228/12). Zadośćuczynienie winno wyrównać doznane krzywdy ale też być „odpowiednie”, a ustalenie, jaka kwota w konkretnych okolicznościach jest „odpowiednia”, należy do sfery swobodnego uznania sądu.</p> <p>Dlatego też sąd uznał, że kwotą adekwatną do stopnia i rodzaju doznanych dolegliwości oraz czasu ich trwania, będzie kwota 50 000 złotych.</p> <p>W ocenie sądu żądana przez wnioskodawcę w tym zakresie kwota zadośćuczynienia 200 000 złotych jest zbyt wygórowana i dlatego też w części ponad kwotę 50 000 zł wniosek oddalono.</p>		
Inne		
3.	-	
<p>1.Inne ROZSTRZYGNĘCIA Zawarte w WYROKU</p>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
pkt III sentencji wyroku	<p>Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. z 1991r. Nr 34, poz. 149 z późn.zm.) w zw. z §11 ust. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015r. (Dz.U. z 2015r., poz. 1800), sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy kwotę 265,68 złotych tytułem zwrotu uzasadnionych</p>	

wydatków z tytułu ustanowienia pełnomocnika z wyboru.

1.Koszty procesu	
-------------------------	--

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
--------------------------------	-------------------------

pkt IV sentencji wyroku.	Kosztami postępowania, sąd obciążył Skarb Państwa na podstawie art. 13 ww. „ustawy rehabilitacyjnej”.
--------------------------	---

1.PODPIS
